

Çok değerli okuyucularımız,

Dergimizin 2021 yılı üçüncü sayısında bilimsel araştırma ve derleme makaleleri sizlerle paylaşmaktan memnuniyet ve gurur duymaktayız.

Bu sayıdaki paylaşımlarımız sekiz araştırma makalesi ve sekiz derleme makaleden oluşmaktadır. İlk araştırma, Şenay GÜL, Güler Duru AŞİRET ve Cansu OKATAN'ın "Tip 2 Diyabetes Mellituslu Bireylerin Hipoglisemi Korkusunun İncelenmesi" başlıklı tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırmasıdır. Araştırma 18 yaş üzeri 250 hasta ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda diyabetli bireylerin hipoglisemiden korktuğu görülmektedir. Hastaların korkusunu azaltmak için etkili ve güvenli tedavi seçeneklerine ek iyi bir diyabet ve hipoglisemi eğitimi alması, bilgilerinin güncelliğinin takip edilmesi ve sık kontrol yapılması gerekmektedir. Özellikle iç hastalıkları ve halk sağlığı hemşireliği açısından yol gösterici bir çalışmadır.

İkinci araştırma makalesi; Hatice YUMRU ve Şerife KOÇ'un "İlköğretim Öğrencilerine Rol Oynama (Rol-Play) Yöntemi ile Uygulanan El Hijyeni Eğitiminin Öğrencilerin El Yıkama Bilgi ve Becerilerine Etkisi" isimli çalışmasıdır. Araştırma, tek grup ön test-son test tasarımı, ilköğretim 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 194 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, Rol Oynama (Rol-Play) yöntemi kullanılarak yapılan el hijyeni eğitimi sonrasında çocukların bilgi ve becerilerinde olumlu yönde artış saptanmıştır. Bu çalışmada kullanılan rol-play yöntemi çocuklara eğlenerek öğretmeyi sağlamış ve destekleyici bir eğitim yöntemi olarak kullanılmıştır. Yöntemsel açıdan alana katkı sağlayıcı bir çalışmadır.

Üçüncü çalışma; Sevgi PAKIŞ ÇETİN ve Kıvanç ÇEVİK'in "Hemşirelik Öğrencilerinin Hastaların Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına İlişkin Tutumları" başlıklı araştırmasıdır. Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'ndeki 454 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre, hemşirelik öğrencilerinin kişisel verilerin kaydı ve korunmasına ilişkin tutumlarının olumlu olduğu ve farkındalıklarının yüksek olduğu saptanmıştır. Hemşirelik lisans eğitiminde konu hakkında veri sağlayıcı niteliktedir.

Dördüncü çalışma; Gonca ÜSTÜN, Büşra AKAN ve Leyla KÜÇÜK'ün "Hastanede Yatan Çocuklarda Psikososyal Semptomlar ile Annelerinin Endişe Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli çalışmasıdır. Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bu çalışma, 6-12 yaş grubundaki 120 çocuk ve anneleri ile gerçekleştirilmiştir. Hastanede yatan çocuklarda psikososyal semptomların ve annelerinde görülen endişenin hafif düzeyde ve ilişkili olduğu, cinsiyet ve yaşın hastanede yatan çocuklarda psikososyal semptomları, çocukların okula başlama durumu ve hastalık süresi ise annelerinin endişe düzeyini etkilediği belirlenmiştir. Hastanede yatan çocuklar ve annelerinin yaşadıkları psikososyal sorunlar bakımından birlikte değerlendirildiği araştırmaların yapılması önerilmektedir. Alan yazına katkı sağlayıcı bir çalışmadır.

Beşinci araştırma; Yahya ERGEZEN, Emine EFE, Fatma ÇALIŞKAN ÖZDÖL ve Şevkiye DİKMEN'in "Doğum Sonu Dönemde Annelerin Emzirme Öz-Yeterlilik Algıları İle Emzirme Başarıları Arasındaki İlişki" başlıklı çalışmasıdır. Çalışma, tanımlayıcı tasarımda Akdeniz Bölgesindeki bir üniversite hastanesinin Kadın Doğum servisinde yatan, sağlıklı yeni doğum yapmış 102 anne ile yürütülmüştür. Yeni doğum yapmış annelerin emzirme döneminde sağlık profesyonelleri ve aile yakınları tarafından desteklenmesinin annelerin emzirme başarılarını ve emzirme öz yeterlilikleri artacağı öngörüsü ile sonuçlanan bir çalışmadır.

Altıncı çalışma; Hande YAĞCAN, Elif ULUDAĞ ve Hülya OKUMUŞ'un "Hemşirelik Öğrencilerinde Duygusal Zekâ ve Mesleki Değerlerin Karşılaştırması" başlıklı araştırmasıdır. Bu araştırma, bir devlet üniversitesinin hemşirelik fakültesinde eğitim görmekte olan 505 lisans öğrencisi ile yürütülmüştür. Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyet farkı olmaksızın duygusal zekâ düzeyleri ile hemşirelik mesleği değerleri algılarının doğru orantılı arttığı görülmüştür. Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyetlerine göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Kız öğrencilerin erkeklere göre Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği puanlarının daha yüksek olması mesleki değerlere uyum eğiliminin daha güçlü olduğu yönündedir.

Yedinci çalışma; Zeynep ERKUT, Selmin KÖSE ve Fatma DUMANDAĞ'ın "4-36 Ay Arası Bebeklerin Dış Çıkarma Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ve Annelerin Yaptıkları Uygulamaları" isimli çalışmasıdır. Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma, İstanbul ilinde bulunan bir Aile Sağlığı Merkezi'nde 145 bebeğin annesi ile gerçekleştirildi. Bu araştırma sonucunda, annelerin tamamına yakınının dış çıkma sürecinde bebeklerinin sorun yaşadığını belirttiği belirlenmiştir. Hemşireler tarafından bu sorunlara yönelik uygun yöntemlerin seçilmesi konusunda ebeveynlere bilgi verilmelidir. Alan yazına ve uygulayıcılara katkı sağlayıcı niteliktedir.

Sekizinci çalışma; Duru YAPICI ve Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU'nun "Klinik Hemşirelerinin Sağlıklı Çalışma Ortamı Standartlarına Göre Çalışma Ortamlarını Değerlendirmeleri" başlıklı araştırma makalesidir. Çalışma, tanımlayıcı niteliktedir ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı üç eğitim araştırma hastanesinin cerrahi, dahili ve yoğun bakım birimlerinde doğrudan hasta bakımı sunan 550 klinik hemşiresi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın sonuçları, klinik hemşirelerinin çalıştıkları kurumlarda sağlıklı çalışma ortamı standartlarının düşük-orta düzeyde uygulandığını düşündüklerini göstermiştir.

Dokuzuncu çalışma; Merlinda ALUŞ TOKAT ve Figen YANIK'ın "Uyku Kalitesinin Kadın Fertilitesi Üzerine Etkileri ve Uyku Kalitesi Değerlendirme Örneği" isimli derleme makalesidir. Bu derlemenin amacı, uykunun fertilitesi ne derece ve hangi mekanizmalarda etkileyebildiğini açıklamak, böylece ülkemizde fertilitesi alanında çalışan hemşireler/sağlık profesyonelleri için bir farkındalık oluşturmaktır. Derlemede kadın fertilitesi üzerine etkili olan uyku ile ilgili süreçlere yer verilmiştir. Sağlık çalışanlarına yol gösterici öneriler sunulmuştur.

Onuncu çalışma; Buket MERAL ve Seda ÇAĞLAR'ın "Siber Zorbalık: Çocuklarda Zorbalığın Yeni Dönemi ve Hemşirelik Yaklaşımları" isimli derleme makalesidir. Bu derlemenin amacı, çocuklarda görülen siber zorbalığı ve hemşirelik yaklaşımlarını incelemek aynı zamanda hemşirelerin siber zorbalık ile ilgili farkındalıklarını arttırmaktır. Derlemede siber zorbalığın çocuklar üzerine etkileri ve yol gösterici önerilere yer verilmiştir.

Onbirinci çalışma, Zekiye ÇETİNKAYA DUMAN ve Ayşe SARI'nın "Psikiyatri Hemşireliği Alanında Önemli Bir Yapı: Aile Dayanıklılığı" başlıklı derleme makalesidir. Derleme, aileye dayanıklılık kazandıran dayanıklılık süreçleri ve ailelerle çalışan hemşirelerin bu dayanıklılık süreçlerini güçlendirecek aile müdahaleleri planlamalarının ailelerin kriz durumları ile baştmesinde yardımcı olacak önerilerinden oluşmaktadır.

Onikinci çalışma, Merve Aliye AKYOL, Özlem KÜÇÜKGÜÇLÜ ve Burcu AKPINAR SÖYLEMEZ'in "COVID-19 Pandemi Sürecinde Demanslı Bireyler: Sağlık Profesyonelleri ve Bakım Verenler İçin Öneriler" isimli derleme makalesidir. Bu derlemede, COVID-19 pandemi sürecinde demanslı bireyin bakımından sorumlu sağlık profesyonellerinin ve aile üyelerinin bakım süreçlerinde kullanabileceği pratik öneriler sunarak yol göstermek amaçlanmaktadır. Derlemede, Covid-19 pandemisi ile gelen zorlukların yanısıra kronik hastalıklarda ve bakım verenlerinde de yaşanan bazı zorluklarla baştme yöntemleri tartışılmıştır.

Onüçüncü çalışma, Gökşen POLAT TOPÇUOĞLU ve Elif ÜNSAL AVDAL'ın "Orem'in Öz Bakım Eksikliği Kuramına Göre Diyabet Teknolojileri" başlıklı derlemesidir. Derlemede, öz bakım kavramının yer aldığı hemşirelik teorilerinden olan Orem Öz Bakım Eksikliği Kuramı ele alınarak diyabet teknolojileri incelenmiştir. Diyabetli bireylerin hastalığın yönetiminde kullandıkları teknolojiler tartışılmıştır.

Ondördüncü çalışma, Sevil MASAT HARBALİ, Tuğba KAVALALI ERDOĞAN ve Seval AĞAÇDİKEN ALKAN'ın "Kuhn'un Bilimsel Devrimi ve Hemşirelik Paradigmasına Etkisi" isimli derlemesidir. Bu derlemenin amacı Kuhn'un bilimsel devriminin hemşirelik paradigması üzerine etkilerini, ortak yanlarını ve farklarını literatür ışığında tartışmak ve eleştirel olarak analiz etmektir. Hemşirelik uygulamalarının da kaynağını değerlendirmede yol gösterici bir çalışmadır.

Onbeşinci çalışma, Hilal KARADENİZ ve Hatice YILDIZ'ın "Klinik Uygulamada Rehberler: Doğum Sonu Döneme Ait Örnekler" isimli derleme makalesidir. Bu derlemede, klinik rehberin önemi, rehber geliştirme süreci hakkında güncel literatür bilgilerin verilmesi ve kadın sağlığı alanında otorite olarak kabul edilen ulusal-uluslararası kuruluşlar tarafından doğum sonu döneme ilişkin yayımlanmış klinik rehberlerin irdelenmesi amaçlanmıştır. Sunulacak bilgilerle hemşirelik bakım uygulamalarında rehber geliştirme ve klinik alanda kullanımına ilişkin duyarlılığın artırılması ve anne-bebek sağlığına katkı verilmesi hedeflenmiştir.

Onaltıncı ve son çalışma; Aynur UYSAL TORAMAN ve Deniz EREN'in "Salutojenik Model ve Yaşlı Sağlığında Kullanımı" başlıklı derlemesidir. Bu derlemede, salutojenik modelin temel kavramlarını açıklamak ve modelin yaşlı sağlığının geliştirilmesinde kullanımına ilişkin bilgiler sunmak amaçlanmıştır. Modelin özelliklerinin ve kullanımının tartışıldığı derleme, alana katkı sağlayıcı niteliktedir.

Temmuz sayımızda, araştırma makaleleri ile alan yazına, hemşirelik uygulamalarına ve yönetimine katkı veren tüm yazarlara, hakemlere, bölüm editörlerine ve tüm süreçlerde emek veren dergi yayın kuruluna teşekkürlerimi sunarım.

Mesleğimizin gelişimine katkı verecek emek verilen değerli çalışmalarla bir sonraki sayımızda buluşmayı diliyorum.

Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER

SAĞLIKLA KAL TÜRKİYEM...

Editör